

Староста В.І., Маляр Л.В. Деякі аспекти самостійної роботи студентів у процесі вивчення курсу «Педагогіка вищої школи» // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи: Матеріали IV Міжнародної наукової конференції (25-26 квітня 2013 р.). – Харків: ХДАДМ, 2013. – С. 279-281.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

В.І. Староста, Л.В. Маляр

м. Ужгород, Україна

Сучасний стан розвитку суспільства характеризується переглядом змісту основних положень педагогіки вищої школи щодо визначення пріоритетів навчання та виховання молоді. Особливого значення ця проблема набуває у зв'язку із запровадженням у вищих навчальних закладах кредитно-модульної системи навчання, що актуалізує необхідність пошуку ефективних шляхів активізації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів (СРС) вищих закладів освіти вважається основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Отож важливість зазначеного виду діяльності студентської молоді не викликає сумнівів і, відповідно, зумовлює актуальність її дослідження.

Значний вплив на розвиток методологічних засад організації самостійної роботи студентів (СРС) у процесі СРС мали дослідження в психологічних та педагогічних науках таких вітчизняних і зарубіжних учених, як С. Архангельський, Ю. Бабанський, І. Бех, В.Буряк, В. Давидов, Б.Єсипов, О. Киричук, І. Костенко, О. Леонт'єв, І. Лернер, О. Пехота, П. Підкасистий та ін.

Мета даного дослідження – розробка та апробація деяких методичних підходів щодо організації СРС у процесі вивчення курсу «Педагогіка вищої школи».

В.Буряк вирізняє чотири рівні самостійності [1, с. 12]: репродуктивний, частково-пошуковий, пошуковий та творчий. Говорячи про формування у студентів самостійності, дослідник вказує, що необхідно мати на увазі два тісно пов'язаних між собою завдання. Перше полягає в тому, щоб розвинути в студентів самостійність під час навчально-пізнавальної діяльності, навчити їх

самостійно оволодівати знаннями, формувати свій світогляд; друге – у тому, щоб навчити їх самостійно застосовувати наявні знання в навчанні та практичній діяльності.

Ми поділяємо погляди В.Буряка щодо СРС і у процесі розробки завдань враховували необхідність їх диференціації за формами, видами та рівнями самостійної роботи, тому рівень їх складності зростає у напрямку:

I (завдання для самоконтролю основних теоретичних положень та подальшого опрацювання теми) → II (завдання для роздумів) → III (методичне завдання) → IV (дослідницьке завдання).

Наводимо деякі приклади таких завдань.

I. Завдання для самоконтролю основних теоретичних положень та подальшого опрацювання теми.

1. Проаналізуйте взаємозв'язок між такими поняттями даної теми як «діагностика», «контроль», «перевірка», «оцінювання», «оцінка», «облік», «прогнозування», «якість освіти».

2. Охарактеризуйте основні функції контролю (освітня; діагностична; виховна; розвивальна; стимулююча, управлінська тощо).

3. Визначте призначення у процесі навчання основних видів контролю (вхідний/попередній; міжсесійний, підсумковий постпідсумковий) навчальних досягнень студентів та їх основні завдання.

4. Охарактеризуйте основні дидактичні вимоги до контролю (перевірки і оцінки) результатів навчальної діяльності студентів.

5. Розкрийте суть форм організації та методів контролю – усне, індивідуальне, фронтальне, комбіноване, ущільнене опитування; письмове опитування; контрольна робота; самостійна робота; практична робота і вправи; програмований контроль; тестовий контроль; машинний (комп'ютерний) контроль; змішаний (комбінований) контроль; систематичне спостереження за студентами в процесі навчання, іспити тощо. Охарактеризуйте переваги і недоліки даних методів.

6. Сформулюйте суть тестування як одного із сучасних методів

контролю (переваги, недоліки; види тестів; чотири рівні тестових завдань; технологія створення тестових завдань; загальні характеристики/вимоги до тестів – валідність, прогностична цінність, точність формулювання, надійність, диференційна здатність, простота у використанні).

7. Розкрийте суть та значущість самоконтролю і самооцінки навчальних досягнень студентів.

II. Завдання для роздумів.

Як Ви розумієте і яке Ваше ставлення до таких думок:

- Чому існують численні підходи до класифікації тестових завдань?
- Чи існує універсальний метод контролю з точки зору його ефективності?
- Чи може оцінка впливати на розвиток особистості студента (сприяти чи гальмувати)? Обґрунтуйте свою відповідь.
- Чи сприяє кредитно-модульна система навчання у ВНЗ об'єктивному оцінюванню навчальних досягнень студентів?
- Які показники, на Вашу думку, можна взяти за основу, аби об'єктивно оцінити якість підготовки студентів у ВНЗ?

III. Методичне завдання. Складіть три тестові завдання з теми. Перевірте їх ефективність на прикладі своїх колег.

IV. Дослідницьке завдання. Запишіть визначення та проаналізуйте у різних джерелах трактування основних понять теми, а саме: «задача», «завдання», «навчальне завдання», «навчальна задача», «тест», «тестове завдання», «завдання у тестовій формі», виділіть їх суттєві ознаки в різних авторів та запишіть у таблицю. Сформулюйте власний варіант з використанням виокремлених ознак.

Таким чином, нами використано комплексний підхід до організації СРС, що дає можливість студенту у процесі підготовки до занять різносторонньо аналізувати кожен тему через опрацювання відповідних завдань і автоматично обирати для себе прийнятний рівень їх складності.

Література

1. Буряк В. Самостійна робота як системоутворюючий елемент навчальної діяльності студентів / Володимир Буряк // Вища школа. – 2008. – № 5. – С. 10-23.